

मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी न्यास व्यवस्थापक
समितीची नियम व विनियम

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक: सी आर एफ -२००१/प्र.क्र.१९७/२००१/२५
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
दिनांक: १५ नोव्हेंबर, २००१

वाचा: १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक: सी आर एफ १०६७/ बी दिनांक: ०२.०३.१९६७

शासन निर्णय:

राज्यातील तथा देशातील नैसर्गिक आपत्तीतील आपद्ग्रस्तांना अर्थसहाय्य करण्याच्या उद्दिष्टाने " मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी " या सार्वजनिक न्यासाची स्थापना शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक : सीआरएफ-१०६७/बी, दिनांक २.०३.१९६७ अन्वये स्थापन करण्यात आली होती. तथापि, सदर न्यासाकडे नैसर्गिक आपत्ती व्यतिरिक्त अन्य कारणाने पिडित असलेल्या व्यक्तींना अर्थसहाय्य करण्याबाबतच्या मागण्या व्यापक प्रमाणात प्राप्त होत असल्याने, त्याबाबत मानवतावादी दृष्टिकोनातून विचार करणे आवश्यक झाले आहे. परिणामी, " मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी " या सार्वजनिक न्यासाच्या ध्येय उद्दिष्टांच्या व्याप्तीत वाढ करण्याबाबत न्यासाने निर्णय घेतला आहे. तरी मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम, १९५० मधील तरतूदीनुसार न्यासाच्या उद्दिष्टात वाढ करण्यात येत आहे. सदर ध्येय उद्दिष्टांच्या व्याप्तीत वाढ करण्यासंदर्भात न्यासाचा तयार केलेला संस्थापन समयलेख व नियम व विनियमाची प्रत सोबत जोडली आहे.

हा शासन निर्णय विधी व न्याय विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ४३४ दि.१९.०७.२००१ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सही/-
(वि. अ. देशपांडे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत प्रति,
राज्यपालांचे सचिव
मुख्यमंत्रयाचे अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव
मुख्य सचिवांचे उप सचिव
मुख्यमंत्रयाचे उप सचिव
उप मुख्यमंत्री यांचे खासगी सचिव
मंत्री (वित्त) यांचे खाजगी सचिव
मंत्री (विधी व न्याय) यांचे खाजगी सचिव

मंत्री (पुर्नवसन व मदत कार्य) यांचे खाजगी सचिव
मंत्री (महसुल) यांचे खाजगी सचिव
ईतर सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
प्रधान सचिव, (वित्त)
मंत्रालयीन विभागाचे सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव
सचिव व विशेष आयुक्त (मदत व पुर्नवसन)
धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, वरळी, मुंबई ४०००१८
सहाय्यक संचालक, निधी व लेखा, मुख्यमंत्रयाचे सचिवालय
सर्व विभागीय आयुक्त
सर्व जिल्हाधिकारी
सर्व विशेष कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व मंत्रालयीन विभाग
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई (प्रसिद्धीसाठी)
व्यवस्थापक, स्टेट बँक ऑफ इंडिया, रिक्लेमेशन शाखा, रहेजा चेंबर्स, नरिमन पॉइंट, मुंबई
निवड नस्ती

**मुख्य मंत्री सहाय्यता निधी, मुंबई सार्वजनिक न्यास, नोंदणी क्र. ई-३५०९/मुंबई
संस्थापन समयलेख.**

१. नांव - सार्वजनिक न्यासाचे नांव “ मुख्य मंत्री सहाय्यता निधी, मुंबई “ असे असेल.

२. ध्येये व उद्दिष्टे :-

न्यासाची (जिचा यात यापुढे न्यास निर्देश केला आहे) ध्येये व उद्दिष्टे पुढीलप्रमाणे असतील :-

- (१) राज्यातील तथा देशातील नैसर्गिक आपत्तीतील आपद्ग्रस्तांकरिता (शासकीय मदत ज्या आपत्तीत दिली जाते त्या आपत्ती वगळून) निकर्षाचे अधीन राहून आर्थिक आणि अन्य स्वरूपात मदत करणे
- (२) जातीय दंगलीत मृत झालेल्या व्यक्तींच्या वारसांना, जखमी झालेल्या व्यक्तींना आणि मालमत्तेचे नुकसान झालेल्या व्यक्तींना निकषाचे अधीन राहून आर्थिक व अन्य स्वरूपातील मदत करणे.
- (३) नक्षलवाद्याच्या हल्ल्यात हत्या झालेल्या व्यक्तींचे वारसांना व जखमी झालेल्या व्यक्तींना निकषाचे अधीन राहून आर्थिक वा अन्य स्वरूपातील मदत करणे.
- (४) हृदयविकार, किडणी, मूत्रपिंडरोपण, मेंदू व कर्करोग इत्यादी गंभीर स्वरूपाच्या विकारगस्त रुग्णांना शस्त्रक्रिया / उपचाराकरिता अंशतः अर्थसहाय्य करणे.
- (५) अपघाती घटनांतील मृत व्यक्तींचे वारसांना व जखमी व्यक्तींना निकषाचे अधीन राहून अर्थसहाय्य करणे. (मोटार / रेल्वे / विमान / बोट अपघात वगळून)
- (६) अपंगाच्या संस्थाना संस्थात्मक मदत करणे.
- (७) शैक्षणिक, सामाजिक व सांस्कृतिक स्वरूपाची संमेलने / परिषदा / चर्चासत्रे यांच्या आयोजनाकरिता संस्थात्मक स्वरूपाची देणगी.
- (८) शैक्षणिक व वैद्यकीय संस्थांच्या इमारतीचे बांधकामाकरिता अंशात्मक आर्थिक सहाय्य करणे.

उपरोक्त ध्येये उद्दिष्टांपैकी अनुक्रमांक ६ व ८ मध्ये नमूर केलेली उद्दिष्टये ही गौण स्वरूपाची असल्याने त्यावर निकषाच्या अधीन राहून न्यासाच्या एकूण वार्षिक उत्पन्नाच्या २५ % पर्यंत खर्च करण्यात येईल,

वरील उद्दिष्टये साध्य करणे न्यासाला शक्य व्हावे म्हणून कंपन्या, भागीदारी संस्था, व्यक्ती, संस्था, संघ आणि महामंडळे व त्याचप्रमाणे सरकारी स्थानिक प्राधिकरणे व इतर संस्था यांसह जनतेकडे देणग्यांकरिता मागणीचे अवलोकन करणे व त्या मिळविणे. वरील प्रयोजनासाठी निधी उभारणे शक्य व्हावे म्हणून न्यासाच्या व्यवस्थापन समितीने कलाविषय प्रदर्शने भरविणे, वस्तुच्या विक्रीसाठी सोडती काढणे किंवा इतर करमणूकीचे कार्यक्रम करणे हे विधिग्राह्य असेल.

न्यासाला वरील उद्दिष्टये साध्य करणे व प्रयोजने पार पाडणे शक्य व्हावे म्हणून संस्थेकडून आणि जनतेकडून शर्तीवर अथवा इतर प्रकारे भेटी, देणग्या अंशदाने मिळविणे.

३. कालावधी :-

न्यासाचे कामाचे वित्तीय वर्ष १ एप्रिल ते ३१ मार्च असेल.

४. मुख्य कार्यालय आणि शाखा:-

न्यासाचे मुख्य कार्यालय, मुख्य मंत्री सचिवालय, निधी कक्ष, खोली क्र. ६०९ ब, ६ वा मजला, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२ येथे असेल.

**मुख्य मंत्री सहाय्यता निधी न्यास
नियम व विनियम**

(१) **नांव :-** सार्वजनिक न्यासाचे नांव “मुख्य मंत्री सहाय्यता निधी, मुंबई”

(२) **संपूर्ण पत्ता :-** मुख्य मंत्री सचिवालय, निधी कक्ष, खोली क्र. ६०९ ब, ६ वा मजला, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.

(३) **उद्दिष्टे :-**

न्यासाची उद्दिष्टे घटनेत नमूद केलेली आहेत.

(अ) न्यासाच्या घटनेतील उद्दिष्टे साध्य करणे शक्य व्हावे म्हणून कंपन्या, भागीदारी-संस्था, व्यक्ती संस्था, संघ आणि महामंडळे व त्याचप्रमाणे सरकारी प्राधिकरणे व इतर संस्था यांसह जनतेकडे देणग्याकरिता आवाहन करून मागणी करणे व त्या मिळविणे.

(ब) न्यासाच्या घटनेत नमूद केलेली उद्दिष्टे साध्ये करणे व प्रयोजने पार पाडणे शक्य व्हावे म्हणून संस्थांकडून आणि जनतेकडून शर्तीवर अथवा इतर प्रकारे भेटी, देणग्या, अंशदाने मिळविणे.

(क) न्यासाच्या घटनेत नमूद केलेली उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी सर्व उपाय योजणे व न्यासाचे निधीतून खर्च करणे अनुज्ञेय असेल.

(४) **न्यासाचे सभासदत्व :-** या न्यासाचे सभासद, न्यासाचे अध्यक्ष या नात्याने महाराष्ट्राच्या मुख्यमंत्र्याकडून आवश्यक होईल त्या अनुसार आणि त्याच वेळी नामनिर्देशत करण्यात येतील.

(५) **न्यासाची व्यवस्थापन समिती :-** न्यासाची व्यवस्थापन समिती ही खालील प्रमाणे असेल.

(१)	मा. मुख्यमंत्री	पदसिध्द अध्यक्ष
(२)	मा. उपमुख्यमंत्री	सदस्य
(३)	मा. मंत्री (वित्त)	सदस्य
(४)	मा. मंत्री (विधी व न्याय)	सदस्य
(५)	मा. मंत्री (मदत व पुनर्वसन)	सदस्य
(६)	मा. मंत्री (महसूल)	सदस्य
(७)	मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन	सदस्य
(८)	प्रधान सचिव (वित्त)	सदस्य
(९)	सचिव व विशेष आयुक्त, (मदत व पुनर्वसन)	सदस्य

(१०)	मुख्यमंत्र्यांचे अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव	सदस्य - महासचिव
(११)	मुख्यमंत्र्यांचे सह सचिव/उप सचिव	सदस्य - महासचिव
(१२)	उप संचालक (नि. व ले.)/ सहाय्यक संचालक (नि. व ले.)	सदस्य - महासचिव

न्यासाचे दैनंदिन कामकाज सुरळीत चालावे म्हणून न्यासाच्या नियम व विनियमांशी विसंगत नसतील अशा प्रकारचे कामकाज वरील व्यवस्थापन समितीतील अ.क्र. १०, ११ व १२ मध्ये नमूद केलेले सदस्य महासचिव करतील.

अध्यक्ष हा समितीचा कार्यकारी प्रमुख असेल आणि या प्रयोजनासाठी आवश्यक असतील अशा सर्व शक्तीचा व प्राधिकारांचा तो वापर करील.

न्यासाच्या सर्व सभांचे अध्यक्षपद अध्यक्ष धारण करील.

(६) न्यासाचे आर्थिक व्यवहार :-

न्यासाचे आर्थिक व्यवहार मा. मुख्यमंत्री व सदस्य-महासचिव यापैकी एक अशा दोन व्यक्तीच्या स्वाक्षरीने केले जातील. म्हणजेच रु. १,००,०००/- पर्यंतचे आर्थिक व्यवहार मा. मुख्यमंत्री तथा अध्यक्ष व मुख्यमंत्र्यांचे तीन सदस्य-महासचिव अशा चार व्यक्तीपैकी कोणत्याही दोन व्यक्तीच्या स्वाक्षरीने केले जाईल. रक्कम रु. १,००,०००/- वरील आर्थिक व्यवहार माननीय मुख्यमंत्री तथा अध्यक्ष आणि माननीय मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव/सहा सचिव/उप सचिव या पैकी महासचिव या नात्याने एक अशा दोन व्यक्तीच्या स्वाक्षरीने केले जातील,

(७) न्यासाचे बँकींग व्यवहार :-

न्यासाचे बँकींग व्यवहार हे स्टेट बँक ऑफ इंडिया अथवा अन्य राष्ट्रीयकृत बँकेतून केले जातील.

(८) न्यासाचे लेखे व लेखा परीक्षण :-

न्यासाचे लेखे विहित पध्दतीने ठेवण्यात येऊन त्यांचे वार्षिक लेखा परीक्षण नियुक्त केलेल्या सनदी लेखापालाकडून करण्यांत येईल.

(९) समितीने किंवा समितीच्या कोणत्याही सदस्याने, अधिका-याने किंवा कर्मचा-याने मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी न्यासाचे नियमानुसार आणि विनियमानुसार सट्टेहेतूने केलेल्या किंवा केल्याचे

अभिप्रेत असलेल्या कोणत्याही गोष्टीबद्दल त्याच्या विरुद्ध कोणताही दावा, खटला किंवा इतर न्यायालयीन कार्यवाही दाखल करता येणार नाही.

- (१०) मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी हा मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम १९५० अन्वये “सार्वजनिक न्यास” म्हणून नोंदविण्यात आला असल्याने “राज्याच्या एकत्रित निधीशी” त्याचा कोणताही संबंध नसेल त्यामुळे तो राज्य विधान मंडळाचे कक्षेत येणार नसल्याने विधान मंडळात त्याबाबत उपस्थित केलेल्या कोणत्याही प्रश्नांस उत्तर देणे बंधनकारक असणार नाही.